

JELENTÉS AZ 1888-IK ÉV NYARÁN SZÉKELYFÖLDÖN TETT ROVARTANI GYÜJTŐ KIRÁNDULÁS EREDMÉNYÉRŐL.

Tekintetes Igazgató-választmány!

Az erd. orsz. muzeum-egylet Tek. Igazgató-választmányának azon kitüntető megbízása folytán, mely szerint engem küldött ki a hazánk keleti része (még eddig kevésbé ismert) arthropoda faunájának összegyűjtését s lehetőleg tanulmányozását célzó munkálatok megkezdésére, ama szerencsében részesültem, hogy a minden tekintetben annyi sajátságos, érdekest feltüntető magyar Svájczot, a szép Székelyföldet nemcsak láthattam, de faunája tanulmányozását személyes gyűjtés és megfigyelés által positiv alapokon meg is kezdhettem.

Kedves kötelességemnek tartom a Tek. Igazgató-választmánynak e nemes áldozatkészségeért e helyütt is őszinte köszönetemet nyilvánítani.

Örömmel ragadom meg itt az alkalmat, hogy őszinte köszönetet mondjak Tek. özv. Nyiredy Jánosné úrhölgynek és Tek. özv. Hints Gergelyné úrnőnek s kedves családjaiknak azért az igazi magyar vendégszeretetért, melylyel körükben fogadtak s a melylyel székelyföldi utazásomat oly kellemessé s feledhetlenné tevék.

Gyűjtő kirándulásaimat Nagy-Ajta középponttal Dr. Nyiredy Géza és Dr. Nyiredy Jenő jóbarátaim társaságában tettem meg. A következő vidékeket látogattam meg: Nagy-Ajta, Bölön, Apácza, Bibarczfalva, Vargyas, Brassó és a Bucsecs.

Gyűjtéseimet az Arthropodok közül a Hemiptera, Orthoptera, Coleoptera s. Diptera rendekre terjesztettem kí. Figyelmet fordítottam még, a mennyire az adott viszonyok között lehetséges volt, a Csúszókra is. Mielőtt a rovargyűjtés eredményéről szólnék, a Csúszókra vonatkozó észrevételeimet kívánom előadni.

A kigyók közül leggyakoribb a *Tropidonotus natrix*, melynek egy szép nagy tipikus példányát a Vargyas patakában Nyiredy Róza úrhölgy fogta. Viperát nem találtam az átvizsgált helyeken, s a falusiak által megbízásom folytán gyűjtött kigyók között se leltem egyre

sem. Hogy ezen a vidékeken (Nagy-Ajta, Apácza, Bibarczfalva) valóban nagyon ritka-é a vipera (mert hogy van, az bizonyos), azt csak több évi folytonos megfigyelés döntheti el.

A gyíkokkal szerencsésebb voltam, mert nagy mennyiségben tudtam gyűjteni úgy a réteken, mint a sziklás, erdős vidékeken, de ezek mindenike *Lacerta agilis* volt. *Lacerta viviparát* vagy *L. muralist* nem láttam.

A *Lacerta agilis*en azt, a csúszókra nézve általános értékű törvényt, hogy a tartózkodási hely szerint változtatják színüket, a legszébb sorozatokban észlelhettem. A *Lacerta agilis* var. *erythronotus* a bölöni „Logó cseréje“ irtásaiban nagyon gyakori, míg az apáczai erdők vidékén egyáltalán nem láttam.

A legyekre vonatkozólag egy érdekes adatot kívánok itt felemlíteni. Régen ismeretes már a legyek és bizonyos Álskorprió-fajok között létező symbiotikus viszony. T. i. több rovaron és legyen találtak 1—4 Álskorpriót; a légynek mindig a hátulsó lábaira csipeszkedve. Minthogy pedig az Álskorpriók nagyon rosszhirű ragadozó állatok, a vizsgálók nézete eltérő a dolog mibenlétének magyarázatánál. Mert míg egy részök azt mondja, hogy az Álskorpriók pusztán szállító eszköznek (repülő gépnek) használják a legyet, vagy a kis Hymenopterumokat, addig a buvárok más része az Álskorpriók ragadozó természetéből indulva ki, úgy vélekedik, hogy a kis *Pseudoscorpriók* a megtámadott rovert alkalmas pillanatban megölik s felemésztik. Az előbbi nézetet vallja Hagen és Van Beneden. Az utóbbi nézetet tette magáévá nagyérdemű faunistánk Bielz is, ki az Oncsászai barlangban több *Catops troglodites* (*Pholeuon angusticolle*) szárnyfedője alatt Álskorpriókat észlelt, s mert ott közelben több ily rovar chitinváza hevert, melyek között szintén látott Álskorpriókat, valószínűleg *Bothrus brevipest*¹⁾ ebből azt következtette, hogy az illető rovarokat az Álskorpriók ölték meg. E nézeten van Haller is, ki *Polyxenus*-fajok lábaira kapaszkodott *Chernetidák*at látott.

Az Álskorpriók eme tulajdonsága nagyon régi lehet, mert Menge borostyánkőben eltemetett *Ichneumonidák* lábaira kapaszkodott *Pseudoscorpriókat* talált.²⁾

¹⁾ Tömösváry Ödön *Pseudoscorpiones faunae Hungaricae*. A. M. T. A. kiadása. Math. és term.-tud. közl. XVIII. kt. 1882.

²⁾ Tömösváry Ö. l. c.

Én először 1888-ik év nyarán, Nagy-Ajtán, a kertben találtam egy *Chloria demandatát*, melynek hátsó lábaira 2 *Chernes cimicoides* volt felkapaszkodva. A légy ide-oda röpködése alatt teljesen nyugodtan viselték magukat. Folyó év nyarán kolozsvári lakásomon megint fogtam egy *Chloria demandata* var. *rubra*-t, melynek a hátsó ballábán a czomb tövénél két kis *Chernes cimicoides* csüggött, egyik ollójukkal a lábot fogva. Jul. 15-től aug. elsejéig tartottam a legyet, s czukorporral behintett rezedavirággal tápláltam. Azt a lábát, melyen az Álskorpiók függtek járkálás közben mindig feltartotta, úgy, hogy a kis skorpiók soha sem érték az alzatot. Az Álskorpiók lábaitat összehúzza, a szabad ollójukat lehetőleg kinyújtva, rendesen mozdulatlanok voltak. Jul. 21-én az egyik, 24-ikén a második vendég szállott le a légyről. A légy ezután még egy hétig élt (aug. 1-ig), láthatólag vidámabban, mint azelőtt. Elpusztulása katasztrófa által következett be. Tehát az Álskorpiók egyáltalán nem folytak be a légy elpusztulására.

Az itt felsorolt néhány esetből azt látjuk, hogy a Coleopterumoknál a legtöbb esetben a szárnyfedők alatt, a Dipterumok, Hymenopterumok- s Myriopodoknál a lábon telepednek meg az Álskorpiók. A Coleopterumok lábain találtak valószínűleg útban voltak a szárnyfedők felé. Az a kérdés merül fel ezek után: miért vannak mindig csak ezen a két helyen, miért nincsenek a test más helyein is? Azért nincsenek más testtájon, mert ezeken a helyeken vannak legjobban védve az őket szállító rovar ellenében és a külső káros behatások ellen is; mivel az Álskorpiók a megtámadott rovart mindig csak szállító eszköznek használják.

Orthoptera.

Blattina.

Blatta L. *lapponica* L. Vargyason, jul. — *livida*. Bölön, jul.

Locustina.

Odontura RAMB. *camptoxypha*. Biharczfalván, jul. — *discoidalis*. Vargyason, jul.

Platycoleis FIEB. *brachyptera*. L. N.-Ajtán, jul. és aug. — *brevipennis*. N.-Ajtán és Bölönben jul.

Thamnotrizon FISCH. *transsylvanicus* FISCH. Vargyason, jul. — *cinereus* L., sp. A Bucsecsen, aug.

Locusta DEGENER. *viridissima* L. N.-Ajtán, jul. és aug. A lekaszált réteken és a tarlókon nagyon sokat találtam, a melyek azonban nem voltak oly szép fűzöldek, mint a kertekben gyűjtöttek, hanem halvány, sárgás-zöldek, vagy pedig az épen learatott gabona szalmájához teljesen hasonló színűek voltak.

Decticus SERV. *rerrucivorus* L. N.-Ajtán, jul. és aug.

Aoridiodea.

Chrysochraon. FISCH. *dispar* HEYER. A Bucsecsen, aug.

Stenobothrus. FISCH. *lineatus* Pz. N.-Ajtán jul. és aug., Rozsnyón aug. — *haemorrhoidalis* CHARP., *variabilis*. FIEB. N.-Ajtán jul. és aug. — *elegans*. CHARP. N.-Ajtán, jul. és aug., Rozsnyón aug., a Bucsecsen aug. — *pratorem* FIEB., *rufipes*. ZETT. N.-Ajtán jul. és aug. — *miniatus* CHARP. Bibarczfalván jul. — *pullus*. PHIL. N.-Ajtán jul. és aug. — *rufus*. L. A Bucsecsen aug.

N.-Ajta „Záton“ nevű határ részében a *Stenobothrus*, *Mecostethus*, *Decticus* fajok rendkívüli mennyiségben fordulnak elő, s Nyiredy Géza jó barátom értesítése szerint az idén (1889) különösen elszaporodva érezhető kárt okoztak.

Stauronotus. FISCH. *brevicollis*. Brassóban aug.

Parapleurus. FISCH. *typus*. FISCH. N.-Ajtán jul. és aug.

Mecostethus. FIEB. *grossus*. L. N.-Ajtán jul. és aug.

Pachytulus. FIEB. *stridulus* L. Vargyason jul. és Apácán jul. és aug.

Tettix. CHR. *subulata*, L., *Sp.*, *bipunctata* L. N.-Ajtán jul. és aug.

Rhynchota.

Corisae.

Corisa. GEOFFR. *striata* L. Bibarczfalván jul. — *Sp.* N.-Ajta jul. és aug.

Notonectidae.

Notonecta. FABR. *Fabricii*. FIEB. N.-Ajtán jul. és aug., Bibarczfalván jul.

Nepae.

Nepa. L. *cinerea* L. Bibarczfalván jul.

Hydrometrae.

Hydrometra. FAB. *thoracica* SCHML. N.-Ajtán jul. és aug., Bibarczfalván jul.

Tingididae.

Laccometopus. FIEB. *clavicornis* L. N.-Ajtán jul.

Nabidae.

Nabis. LATR. *ferus* L. N.-Ajtán jul. és aug. — *brevis* SCHLTZ. A Bucsecsen aug. — *flavomarginatus* SCHLTZ. N.-Ajtán és Vargyason jul.

Lygaeodee.

Lygaeus. FAB. *saxatilis* SCOP. N.-Ajtán, Apácán jul. és aug.

Plociomerus. SAY. *luridus* H. S. Bibarczfalván jul.

Coreidae.

Bathysolen. FIEB. *nubilus* FALL. Bölön jul.

Camptopus. AM. *lateralis* GER. Bölön jul.

Syromastes. LATR. *marginatus* L. N.-Ajtán és Bölönben jul. és aug.

Corisus. FALL. *consperus* FIEB. A Bucsecsen aug., N.-Ajtán jul. és aug. — *capitatus* FAB. Brassóban aug.

Phytocoridae.

Brachytropis FIEB. *calcaratus* FALL. N.-Ajtán jul. és aug.

Notostira FIEB. *erratica* L. N.-Ajtán jul. és aug., a Bucsecsen aug.

Lobostethus FIEB. *virens* L. N.-Ajtán jul.

Oncognathus FIEB. *binotatus* FAB. N.-Ajtán jul.

Calocoris FIEB. *Reichelii* FIEB. N.-Ajtán jul. és aug. — *guttatus* FAB. A Bucsecsen aug. — *Chenopodii* FALL. N.-Ajtán jul. és aug., Brassóban aug. — *Sp.* Brassóban aug.

Capsus FAB. *tricolor* F. N.-Ajtán jul. — *Sp.* N.-Ajtán és a Bucsecsen aug.

Macropeltidae.

Mormidea AM. SERV. *nigricornis* FAB. Brassóban aug.

Cimex L. *dissimilis* FAB. Brassóban aug. — *vernalis* WLF. N.-Ajtán jul. és aug.

- Pentatoma* OLIV. *baccarum*. N.-Ajtán és Bibarczfalván jul.
Aelia AUT. *pallida* KÜST. N.-Ajtán jul. és aug.
Platysolen FIEB. *leporinus* H. S. Bölön, jul.
Strachia HBN. *oleracea* L. N.-Ajtán jul. és aug., Brassóban aug.

Tetyridae.

- Euryastger* LAP. *maurus* FAB. N.-Ajtán jul. és aug., Brassóban.
Graphosoma LAP. *lineata* L. N.-Ajtán jul. és aug.

Anthropteridae.

- Coptosoma* LAP. *globus* F. Bölön jul.

Membracidae.

- Centrotus* F. *cornutus* L. Bpácán jul.

Cercopidae.

- Aphrophora* GERM. *alni*? Bölön jul, Brassóban aug.
Tettigonia GEOFFR. *viridis* L. N.-Ajtán a „Bolgárszeg“ határrész nedves rétjein nagy mennyiségben fordul elő. Más helyeken sokkal gyéribben találtam jul. és aug.
Euacanthus GERM. *interruptus* L. A Buesesen a lombos fák határa táján nagy mennyiségben találtam e szép kis állatkákat. Sajnos, hogy a gyűjteményben élénk színűkből sokat veszítenek. Aug. — *acuminatus*. N.-Ajtán jul.
Acocephalus GERM. *rusticus* F.?, *Sp.* N.-Ajtán jul. és aug. — *albifrons*. Bibarczfalván jul. — *Sp.* N.-Ajtán jul.
Ptyelus LEP. et SERV. *spumarius*. N.-Ajtán jul. és Bibarczfalván jul. — *var. fasciatus* Schr. Bibarczfalván.

Diptera.

I. Brachycera.

Stratiomyidae.

- Stratiomys* GEOFFR. *chamaeleon* DG. N.-Ajtán, jul.
Odontomya MEIG. *viridula* F. N.-Ajtán jul. és aug.
Chrysomya MACQU. *melanopogon* ZELL. N.-Ajtán, jul.

Tabanidae.

- Tabanus* L. *autumnalis* L., *bovinus* L., *rusticus* L., *bromius* L., *cordiger*,
Sp. Bölöni „Logó Cseréje“ erdő alatt, jul.
Haematopota MEIG. *pluvialis* L., Sp. N.-Ajtán, jul. és aug.
Chrysops MEIG. *relictus* MEIG. Bibarczfalván, jul.

Bombylidae.

- Amictus*. Sp? Bölöni „Logó Cseréje“ erdő alatt.

Acroceridae.

- Ogcodes* LATR. *Zonatus*. Brassó, a véderdőben, aug.

Empidae.

- Euthyneura*. Sp. A Bucsecsen aug.
Empis L. *rustica*. A Bucsecsen aug. — *trigramma*. N.-Ajtán jul. és aug.

Asilidae.

- Asilius* L. *atricapillus*. A Bucsecsen aug.

Leptidae.

- Leptis* F. *scolopacea* L. A Bucsecsen aug — *tringaria* L. N.-Ajtán jul.

Dolichopidae.

- Gymnopternus* Löw. Sp. N.-Ajtán jul.

Syrphidae.

- Pipizella* ROND. *annulata*, *virens* F. N.-Ajtán jul.
Psilota anthracina. Brassó, a véderdőben, aug.
Melanostoma SCHIN. *mellina* L. ♂ ♀., Sp? N.-Ajtán jul.
Syrphus F. *Corollae* F. N.-Ajtán jul. — *Ribesii* L. Brassóban aug. —
crenatus. N.-Ajtán jul. — Sp. A Bucsecsen aug.
Melithreptus Löw. *scriptus* L. Ajtán jul és aug. — *taeniatus* MEIG. Bibarczf. jul.
Ascia MEIG. *lanceolata*. Bibarczfalván jul.

- Volucella* GEOFFR. *pellucens* L., *inanis* L. A Bucsecsen aug.
Eristalis LATR. *tenax* L. — var. *hortorum* MEIG. N.-Ajtán és a Bucsecsen aug. — *nemorum* L. Bibarczfalván jul. — *floraeus*. Brassóban aug. N.-Ajtán jul. és aug. — *aeneus*. N.-Ajtán jul. és aug. — *arborum* L. Brassóban aug.
Cheilosia MEIG. *Sp.* Bibarczfalván jul.
Helophilus MEIG. *trivittatus* F. N.-Ajtán jul.
Syritta ST. FARG. et SERV. *pipiens* L. N.-Ajtán, Apácán jul. és aug.

Conopidae.

- Physocephala* SCHIN. *rufipes* F. Bibarczfalván jul.
Oecemya ROB. *atra* F. N.-Ajtán jul.

Muscidae.

I. Calypterae.

- Echynomya* DUM. *fera* L. Brassóban aug.
Macquartia ROB. *Sp?* Bibarczfalván jul.
Dinera. MACQ. *Sp?* N.-Ajtán jul.
Prosenia. ST. FARG. u. SERV. *Siberita*. A Bucsecsen aug.
Dexia MEIG. *carinifrons* FALL. Brassóban és a Bucsecsen aug. — *interrupta*. A Bucsecsen aug.
Sarcophila. ROND. *magnifica* N.-Ajtán jul. és aug.
Sarcophaga MEIG. *carnaria* L. Brassó aug.
Onesia ROB. *Sp.* A Bucsecsen aug.
Stomoxys GEOFFR. *calcitrans* L. N.-Ajta, Bibarczfalva jul. és aug.
Tachina MEIG. *Erucarum*. Brassó aug.
Graphomya ROB. *maculata* SCOP. Brassó aug.
Mesembrina MEIG. *Sp.* A Bucsecsen aug.
Pollenia ROB. *rudis* F. N.-Ajtán jul. és aug.
Lucilia ROB *caesar* L. N.-Ajtán jul. és aug. A Bucsecsen, Brassóban aug.
— *regina* MEIG., *cornicina* L. Brassóban aug. — *parvula*. Bölön jul.
Pyrellia ROB. *ignita*. Bibarczfalván, jul. — *serena*. N.-Ajtán jul. — *cadaverina*. Brassóban aug.
Musca L. *vomitaria*. N.-Ajtán, jul. és aug., Brassóban aug. — *vitripennis*. N.-Ajtán, Apácán, jul. és aug. — *tempestiva*. N.-Ajtán, jul.
Aricia. *lucorum*. N.-Ajtán, jul.

- Ophyra* MACQ. *leucostoma*, *anthrax* Brassóban, aug.
Limnophora R. D. *sp.* N.-Ajtán, jul. és aug.
Hylemia. R. D. *sp.* N.-Ajtán, jul.
Cyrtoneura MACQU. *sp.* Brassóban, aug.
Anthomya MEIG. *discreta*. Bib. rezfalván, jul. — *pusilla*. N.-Ajtán, jul.
és aug.
Dasyphora ROB. *pratorum* MEIG. Brassóban, aug.
Gymnosoma MEIG. *rotundata* L. N.-Ajtán, jul. és aug.

II. Acalypterae.

- Cordylura* FALL. *pudica*. Bölön, jul.
Cleygastra MACQ. *apicalis*. Bölön, jul.
Scatophaga MEIG. *lutaria* F. A. Bucsecsen, aug.
Limnia ROB. *unguicornis* SCOP. Bibarczfalván, jul.
Tetanocera LATR. *reticulata* F. N.-Ajtán, jul. és aug., Bibarczfalván, jul.
Ceroxys MACQU. *picta*. N.-Ajtán, jul. és aug.
Chloria SCHIN. *demandata*. N.-Ajtán, jul.
Lauxania LATR. *aenea*. N. Ajtán, jul.
Sapromiza FALL. *sp.* Apáczán, jul.
Trypeta MEIG. *parietina*. N. Ajta, jul. és aug., Bibarczfalván, jul.
Ensina R.-DESV. *sonchi*. Apáczán, jul.
Tephritis LATR. *ruralis*. N.-Ajtán. — *florescentia*. Bibarczfalván, jul. —
proboscidea. Brassóban, aug. — *flavipennis*. N.-Ajtán, jul.
Galobata MEIG. *ephippium*. Bibarczfalván, jul.
Geomyza. FALL. *sp.* Apáczán, jul.
Themira ROB. *Fallenii*. N.-Ajtán, jul.

Nematocera.

Bibionidae.

- Biblio* GEOFFR. *pomona*e F. A. Bucsecsen, aug.
Pentethria MEIG. *sp.* Brassóban, aug.

Simulidae.

- Simulia* LATR. *ornata* MEIG. Brassóban, aug.

Mycetophilidae.

Sciara MEIG. *Thomae* L. N.-Ajtán, jul.

Chironomidae.

Chironomus MEIG. *brevitibialis*. N.-Ajtán, jul.

Culicidae.

Culex L. *annulatus* SCHR.

Coleoptera.

Cicindelidae.

Cicindela L. *germanica* L. N.-Ajtán a „Záton“ határrészen nagyon gyakori, míg N.-Ajta más részén nem találtam; jul. és aug. — *sylvicola* MEG. Apácza, jul. Az apáczai „Köveshegy“ mély erdei útjain gyakori.

Carabidae.

Elaphrus FABR. *riparius* FABR. N.-Ajtán, jul. és aug.

Carabus L. *cancellatus* ILL. — *var. tuberculatus* SCHM. N.-Ajtán, jul. és aug. — *granulatus* L. N.-Ajtán, aug.

Orinocarabus KRAATZ. *Hoppei* GERM. A Bucsecsen, aug.

Lebia BON. LATR. *cruce minor* L. N.-Ajtán jul. és aug.

Brosicus PANZ. *cephalotes* L. N.-Ajtán, aug.

Sphodrus CLAIRV. *leucophthalmus* L. Bölön, jul.

Europhilus CHAUDOIR. *micans* NICAL. N.-Ajta, jul. és aug.

Agonum STURM. *viridicupreum* GOEZ. — *var. austriacum* FABR. Bölön, jul. — *Mülleri* HBST. N.-Ajta, aug. — *viduicum* PANZ. Bölön, jul.

Poecilus BON. *cupreus* L. N.-Ajta, aug. — *var. erythropus* FLD. N.-Ajta, jul. és aug.

Pterostichus BON. *melas* CRTZ., *vulgaris* L. N.-Ajta, aug. — *rufitarsis* DEJ. Apácza, jul. — *maurus* DUFT. A Bucsecsen, aug.

Abax BON. STURM. *Schüppeli* PALL. — *var. Rendschmidti* GERM. N.-Ajta, aug.

Anisodactylus DEJ. *nemorivagus* DUFT. Bölön. jul. — *binotatus* FABR. — *var. spurcaticornis* DEJ. N.-Ajta, jul. — *signatus* ILL. Bölön, jul.

Harpalus LATR. *rubripes* DUFF. N.-Ajta, aug. — *aeneus* FBR. — var. *confusus* DEJ.?, var. *semipunctatus* DEJ. N.-Ajta, aug.

Pseudophonus MOTSCH. *pubescens* MÜLL. N.-Ajta, ju^l.

Bembidium LATR. *dentellum* PHILIG., *biguttatum* FBR. N.-Ajta, aug.

Dytiscidae.

Cybister CURTIS. *virens* MÜLL. N.-Ajta, aug.

Aciilius LEACH. *sulcatus*. N.-Ajta, aug.

Graphoderas ESCHSCHOLTZ. *austriacus* STURM. N.-Ajta, aug.

Dytiscus L. *marginalis* L. N.-Ajta aug. — var. *circumcinctus* SERV. N.-Ajta, aug. Az Olt melletti (Apácza-felé) kenderáztatóban igen nagy számmal fordul elő, míg a falu másik részén (Bolgárszeg) lévő tavakban a *Hydrophilus* a gyakori s a *Dytiscus* ritka. — *circumflexus* F. Bibarczfalva, jul.

Platambus THOMS. *maculatus* L. Bölön, jul., Bibarczfalva, jul, N. Ajta, jul. és aug.

Rhantus LACORD. *punctatus* FREB., *suturalis* LAC. N.-Ajta, aug., Bibarczfalva, jul.

Hydrophilidae.

Hydrophilus FBR. *piceus* L. N.-Ajta, jul. és aug.

Hydrochares LATR. *flavipes* STEV. Bibarczfalva, jul. és N.-Ajta, jul., aug. — *caraboides*. N.-Ajta, jul

Staphilinidae.

Aleochara GRAV. *fuscipes* FABR. Bölön, jul.

Silphidae.

Necrophorus FABR. *vespillo* L. Közép-Ajtán, aug.

Silpha L. *obscura* L. A Bucsecsen aug.

Thanatophilus LEACH. *sinuata* FABR. Bölön, jul.

Histeridae.

Hister L. *carbonarius* LIL. N.-Ajtán, aug.

Scarabaeidae.

1. Pleurostictae.

Trichius FABR. *fasciatus* L. N.-Ajtán, aug.

Cetonia FABR. *aurata* L. N.-Ajtán. Apácán, jul és aug.

2. Laparostictae.

Geotrupes LATR. *spiniger* MARSH. N.-Ajtán, jul. és aug. — *sylvaticus*
PANZ. Apácán, aug.

Ontophagus LATR. *verticicornis* LAICH ♂. N.-Ajtán, jul. és aug.

Copris FABR. *lunaris* L. N.-Ajtán, jul. és aug.

Aphodius ILL. *fossor* L. ♀, *fmietarius* L. ♀ N.-Ajtán, aug.

Dorcus MEG. *parallelopipedus* L. N.-Ajtán. aug.

Elateridae.

Synaptus ESCHSCH. *filiformis* F. Bölön, aug.

Agriotes ESCHSCH. *lineatus* L. Bölön és N.-Ajtán jul. és aug. — *ustulatus* SCHALL. Bölön jul.

Telephoridae.

Rhagonicha ESCHSCH. *fulva* SCOP. Brassóban aug.

Telephorus SCHÄFF. *lividus* HL. Bibarczfalván jul.

Gantheris L. *fulvicollis* FABR. Brassóban aug.

Malachius F. *marginellus* FABR. N.-Ajtán aug. — *viridis* F. Bölön jul.

Cleridae.

Trichodes HERBST. *apiarius* L. Bibarczfalván, N.-Ajtán jul és aug.

Tenebrionidae.

Tenebrio L. *molitor* L. Bölön jul, N.-Ajtán jul. és aug.

Nalassus MULSANT. *Fabricii* GERM. N.-Ajtán aug.

Cistelidae.

Cteniopus SOL. *sulphureus* L. Brassóban aug.

Lagriidae.

Lagria F. hirta L. N.-Ajtán jul és aug. Brassóban aug.

Anthicidae.

Notoxus GEOFFR. *monocerus* L. N.-Ajtán jul. és aug.

Oedomeridae.

Oedomera OL. *femerata* Scop Bőlön, jul.

Curculionidae.

Apion HERBST. *assimile* KIRBY. N.-Ajtán jul

Sitones SCHÖNH. *Több sp.*, de a melyeket eddig biztosan nem tudtam determinálni. Mind N.-Ajtáról, jul.

Tanymecus GERM. *palliatus* FBR. Bibarczfalván jul.

Chlorophanus GERM. *graminicola* GYLL. N.-Ajtán jul. és aug. Nagyon szép példányok s nagyszámmal a „Bolgárszeg“ rétjein fordulnak elő. — *salicicola* GERM. N.-Ajtán jul. és aug.; nem oly gyakori mint az előbbi s én csak „Záton“-ban kaptam több példányt.

Cryptorrhynchus ILL. *Lapathi* L. Bibarczfalván jul.

Otiorrhynchus GERM. *Sp.* Bőlön jul. és aug.

Cerambycidae.

Prionus GEOFF. *coriarius* L. A Bucsecsen aug.

Aromia SERV. *moschata* L. N.-Ajta] jul. Szóbeli értesüléseim szerint e szép és jóillatu rovar ez előtt N.-Ajtán a leggyakoribb bogarak közé tartozott. Nehány évtől óta azonban úgy kipusztult, hogy most már e vidéken ritkaságszámba megy. Oka ugy látszik abban keresendő, hogy a füzeseket a faluban az emberek, a falun kívül pedig az Olt (kivált néhány évtől óta) nagyon is kitakarították.

Callidium F. *violaceum* L. A Bucsecsen aug.

Rhopalopus MULS. *clavipes* FBR. Bőlönben és N.-Ajtán jul. és aug.

Pachyta SERVILLE. *4-maculata* L. *virginea* L. A Bucsecsen aug.

Leptura L. *4-fasciata* L., *maculata* PODA, *rubra* L. ♂ ♀, *fulva* DEG. *melanura* L. ♂ ♀, *dubia* SCOP. ♂, *scutellata* FABR. ♂ ♀, *Sp.* A Bucsecsen aug.

Pidonia MULSANT. *lurida* F. — var. *Ganglbaueri* ORMAY. A Bucsecsen aug.

Anisarthron REDT. *barbipes* CHR. A Bucsecsen aug.

Donaciidae.

Donacia F. *aquatica* F. N.-Ajtán jul.

Chrysomelidae.

Clythra LAICH. *laeviuscula* RATZ. N.-Ajtán aug.

Labidostomis REDT. *longimana* L. Bölön jul. Sp. Bibarczfalván jul.

Coptocephala REDT. *unifasciata* SCOP. Bibarczfalván jul. — var. *4-maculata* L. N.-Ajtán. aug.

Cryptocephalus GEOFFR. *aureolus* SUFF. N.-Ajtán jul. és aug. — *violaceus* LAICH. N.-Ajtán aug. — *sempustulatus* ROSS. N.-Ajtán, aug. — *Moraei* L. ♂♀, *vittatus* F.; *bipunctatus* L. N.-Ajtán jul. és aug. — var. *sanguinolentus* SCOP. N.-Ajtán jul.

Chrysomela L. *goettingensis* L. Brassóban aug. — *fastuosa* L. A Bucsecsen aug.

Coccinella L. *14-punctata* L. Brassó aug. — *bipunctata* L. N.-Ajtán és Brassóban aug. — *7-punctata* L. N. Ajtán és Bibarczfalván jul. és aug.

Propylaea MULS. *14-punctata* L. N.-Ajtán jul.

Lina MEG. *populi* L. Bölön jul.

Gastroidea HOP. *polygona* L. N.-Ajtán aug.

Hippodamia CHEOR. *13-punctata* L. Bölön aug.

Anisosticta CHEVR. *19-punctata* L. Bölön aug.

Agelastica REDT. *alni* L. Bölön, aug.

Lochmaea WEISE. *caprea* L. Bibarczfalván jul.

Entomologiai gyűjtésem eredménye tehát a következőkben összegezhető: az Orthopterumok: 3 családba tartozó 13 nem, 26 fajjal; a Hemipterumok 14 családba tartozó 33 nem, 41 fajjal, a Dipterumok 16 családba tartozó 71 nem, 86 fajjal s egy varietással, a Coleopterumok 18 családba tartozó 77 nem, 100 fajjal és 10 varietással vannak képviselve.

Az Orthopterumok és Hemipterumokra vonatkozó lelőhelyek mind újak (mivel az Erd. muz. gyűjteményében nincsenek képviselve).

A Dipterumok közül említésre méltó ritkább fajok: *Cleigastra apicalis*, *Calobata ephippium*, *Ascia lanceolata*, *Enthyneura* sp.

A Coleopterumok közül 100 faj és varietásra nézve van új lelőhely. Ezek között van az Ormay tanár által 1886-ban a vörös-toronyi szorosban felfedezett s nálunk ritka *Anisarhron barbipes*, melyet a Bucecsen gyűjtöttem.

A Dipterumoknál több fajnál hiányzik a szerző neve, mivel a meghatározásnál használt Schiner kézikönyvében nincsenek felvéve és másutt sem találhattam meg.

Végül köszönetemet nyilvánítom Schwab Frigyes egyetemi mechanikus úrnak, ki az általam determinált Coleopterumok felülvizsgálását s meg nem határozottak determinálását magára vállalni szíveskedett.

Kolozsvárott, 1889. nov.

A tek. Igazgató-választmány alázatos szolgálja

Bálint Sándor,
tanársegéd.